

בכא עכו

דברים אנחנו ע"י ישראל עכו

בכח אבן

דברים אנחנו של ישראל אב

הפקה: היחידה להוצאה לאור בבנק ישראל, ירושלים
שבט החשמ"ה - פברואר 1985

במשפחה

למבוא שלי שיום

אני לא אשכח אותך לעולם חיים

נחום שאני אוהב אותך

דפדפי יניב ואמא וכל

המשפחה הקטנה

אוהבים אותך.

אני שמח מאוד לחיות
אבא

איתי ישראל
נבקה נבקה

ימים רבים חלפו - ואנחנו עדיין לא מעכלים,
שאתה, ישראל היקר, כבר בין המתים.
רצה אותך אלוהים אליו, לשהות למרגלותיו -
אותך, שכל מי שהכיר מאוד אהב.
לעד נזכור אותך, ישראל הנאהב.

אשתך האוהבת
עליזה

לזכר ישראל בני

ישראל היה ילד מאוד נקי ומסודר. כפי שאני זוכרת, כשהיה משחק מתחת הבניין עם שאר הילדים - הילדים היו מתלכלכים, והוא יצא כאילו לא היה שם. תמיד השתדל להיות ילד נוח, ולא לעשות לנו עגמת נפש. אהב לעזור לילדים אחרים. מקרה אחד שזכור לי, אולי בגיל 9 או 10 - אח ואחות רבו, והוא בא לעזור לילדה, וחתף מכות מאחיה. ואני ראיתי את המקרה וקראתי לו: "ישראל, ישראל, למה אתה מתערב? עזוב אותם!" והוא בשלו: "אמא, אבל היא יותר קטנה."

וכשאפילו בתור בחור גדול, שכל המשפחה עשתה פיקניק ביחד, כולנו ישבנו בנחת, אך לישראל תמיד היתה עבודה: ללקט עצים, לסדר, לרוץ... הוא היה תמיד עסוק.

עכשיו, גם לפני שיצא למילואים, ואני נכנסתי לבית החולים, הוא דאג לי: עוד ביום שלישי, בערב לפני האסון, התקשר הביתה ושאל: "מה שלום אמא? איך היא מרגישה?" לעולם לא נוכל לשכוח אותו. נזכור אותו לעד.

יהי זכרו ברוך!

אמא ואבא
האווהבים

ישראל, בעלי היקר!

קשה לי לכתוב. קשה לכולם, אבל לי קשה במיוחד.

הכרתי אותך טוב מדי, מכדי שאהיה מסוגלת להעלות על הכתב את שאני מרגישה. בעל למופת, אבא למופת, בן למופת, אח למופת, חבר למופת, כזה היית. אסור היה לך למות, ישראל. השארת אותנו המומים, שבורים וכואבים. כואב לי, ישראל, שמחת צעיר מדי. פחות כואב לי על הילדים הקטנים שהשארת. פחות כואב לי על התינוק, שלא יזכה לראותך, ולעולם לא ידע איזה אבא נפלא הוא מפסיד. פחות כואב לי על עצמי, אך כואב לי במיוחד עליך - על שלא זכית לגדל את ילדיך האוהבים אותך, על שלא זכית לראות את ילדך השלישי, שכה רצית בו, ושנפרדת מהחיים מהר מדי. אני כותבת פשוט מדי. אבל אני כותבת מה שאני מרגישה. הכאב גדול. הצער עמוק. וכל המלים שבעולם לא יצליחו להביע את צערי וצער המשפחה.

חבל לי שאינך אתי עוד. אבל נשבעת אני: תמיד תישאר ישראל בעלי היקר.

אשתך האוהבת

עליזה

בעלי היקר ישראל

בצהרי יום רביעי בחילת חודש פברואר
הופיעו בחדרי שבמשרד ארבעה בחורים, ואחד שאל:

את אשתו של ישראל?

אנחנו מהצבא - ישראל ז"ל.

מיד ידעתי מהו גורלי.

מיד הבנתי מה הם רוצים לומר לי.

אמרתי בשקט: ישראל שלי נהרג.

והם אישרו לי בנענוע ראש והראו לי תג.

קשה היה לי לקבל את ההודעה השחורה,

ההודעה הרעה והמרה.

ישבתי בשקט ובכיתי בכאב רב

על ישראל, שמהמילואים לא שב,

על שני הילדים, שבבית לו מחכים שיחזור,

על התינוק שבדרך, שאת אביו לא ידע ולא יזכור,

על ההורים הנפלאים, ששיכלו בן כה אוהב ומסור,

ועליו עצמו, שמת כשכולו תשבחות עטור.

ישראל, לנצח תישאר מול עינינו -

חי וקיים ועומד לפנינו.

אותך נזכור לעולמי עד

אני והילדים לעד.

עליזה

אבי

כאשר הודיעו לי שאבי נפל, הייתי המום, אבל לא בכיתי, כי ידעתי שזה לא יעזור.

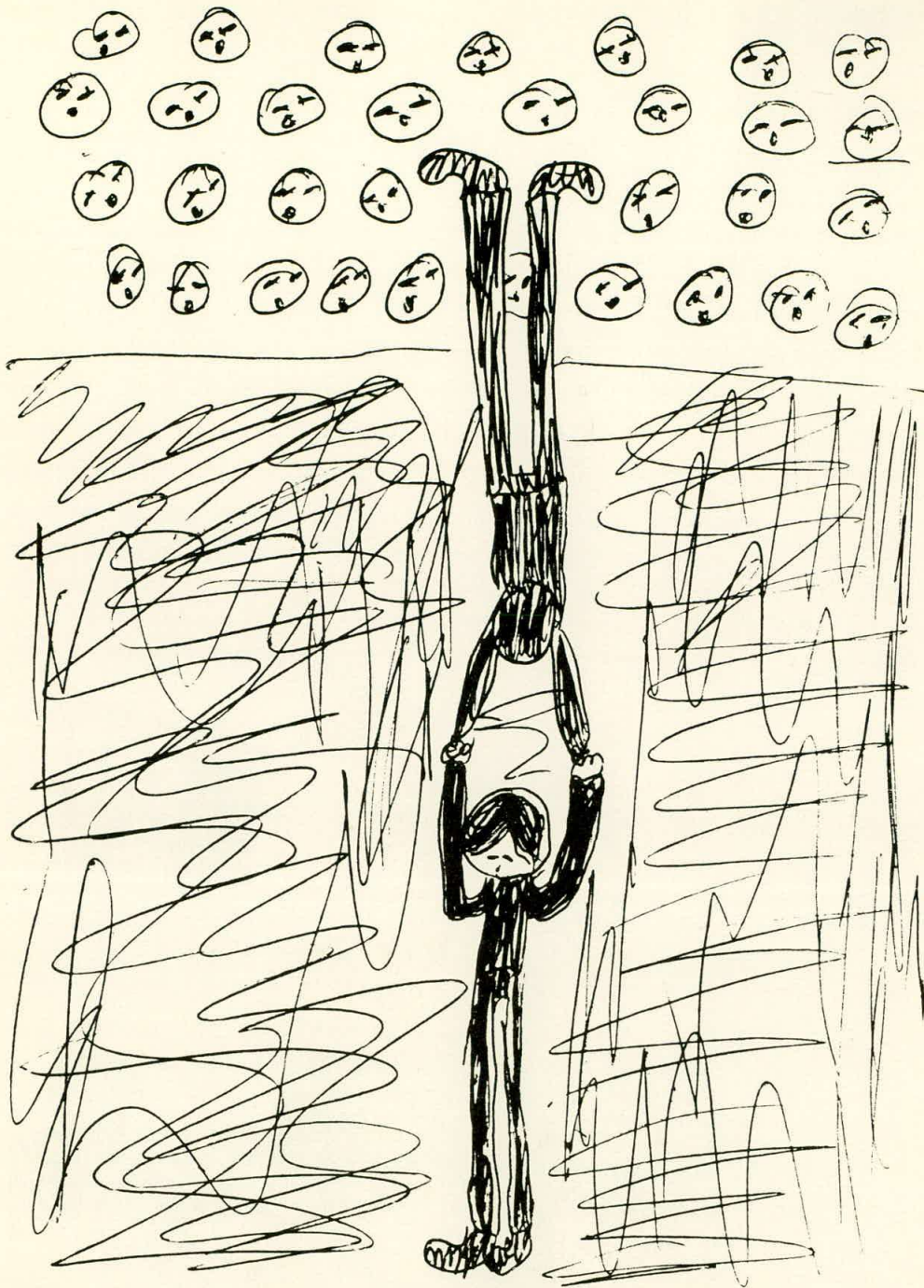
עכשיו אני מרגיש בחסרונו יותר מתמיד. כשהלך לעבודה, ידעתי שיחזור. כשיצא מהבית, ידעתי שיחזור; אבל עכשיו - אני יודע, שהוא אף פעם לא יחזור.

בבית הספר החיים מתנהלים כשורה, כמו תמיד. גם בבית אנו מנהלים חיים רגילים. אבל... לפעמים (רוב הזמן) משהו חסר בבית: הצחוק, היציאות - וזה אבא שלי. כאשר יצאתי למסיבות אצל חברים, אבא היה חייב להרים ילד או ילדה על הכתפיים, וכאשר היה מוריד אותם היה מנשקם.

כשהתחיל עבודה מסוימת, היה חייב לסיים אותה. הוא תמיד היה בוועד ההורים, או בוועד הכיתה, או בוועד השכונה.
כזה הוא אבא שלי.

בנך האוהב יניב לב,
בן 11 וחצי

5/10

אבא

קשה לי לחשוב שאין לי אבא, ובמיוחד אבא כמו אבי.
מדי שבת היינו נוסעים עם אבא באופניים לשחק כדורסל.
שמחתי עמו, וכאשר מת הרגשתי חיסרון עמוק בלב ועצב גדול. השתדלתי לא
לבכות, אך בלוויה לא עצרתי את עצמי ופרצתי בבכי.
בבית ההרגשה עצובה, אך מחגברים. בכל שמחה אנחנו עצובים, אך מנסים
להתגבר. אינני שוכח את השמחה האחרונה במשפחה, כשסבי מצד אמי פרץ בבכי,
ולא יכול להירגע.
אבי היה אדם מקובל בבנק, ברחוב, ובכל מקום.
חלפה שנה. יום הזיכרון מגיע. אני מרגיש עצוב בלב - געגועים אדירים לאבא.
עדיין מקווה שהכול חלום רע, ואבא יחזור. הלוואי...

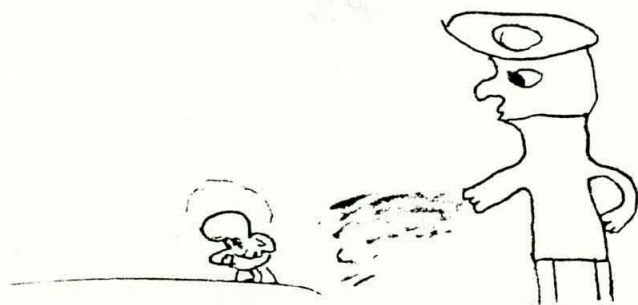
יניב לב
הבן האוהב,
בן 12 וחצי

אבאן סזבאן תשאור
אבאן אבאן אול תלם
אבאן בו אול תהר

ותראן אול תר
ותרכל ערבוס ומסתה
מסקה מחוס

וניתן נשיקה
לחחוק ולחחוקה

אבא שלי

אבא שלי מת, וקוראים לו ישראל. כל כך אהבתי אותו!
אך הוא נהרג בחרמון. בחרמון הוא הזיז את המקל שמזיז את הרכבל, ואז נפל
עליו ופגע בו, והוא מת.
באמת אהבתי אותך, אבא!

אייתי לב, בן 8,
בשעה הראשונה לאחר שנודע לו
שאבא נהרג.

אבא,
אותך אני, אייתי, אהבתי כל כך! ורצייתי לנשק אותך... והנה, מה רואות עיני?
שאתה מת. אני מאוד נעצבתי. לפני שהלכת לצבא אמרתי לך: "תחזור בשלום!"...

אייתי

511C

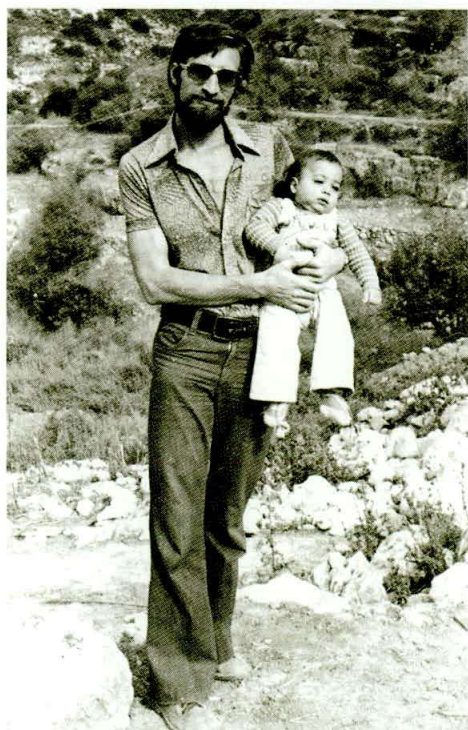
אבא שלי

כל שבת בבוקר היה הולך לשחק אתנו כדורסל. יום אחד הוא קיבל מכתב ללכת למילואים, ואז הוא נהיה עצוב. וגם אנחנו. בא היום, והוא הלך לצבא. באותו יום בערב הוא חזר בשמחה ואמר: איש מהגדוד חזר, אז גם אני חזרתי. מחר אני נוסע בחזרה. למחרת הוא הלך ולא חזר יותר. ורק דיבר בטלפון. עבר שבוע, והגיע יום שלישי, והוא דיבר עם אמא בטלפון, והבטיח שיבוא לחופש. אבל למחרת הוא נהרג. קשה היה לקבל את הבשורה, בכיתי חזק. כי אבא שלי היה איש טוב מאוד, ואהב שישמחו במולדת. הוא אהב להרים ילדים ולשחק אתם. ביום הולדתי הרגשתי שמהו חסר לי, ולא ידעתי מה. עד שהסתכלתי במחברת שאמי הביאה לי, ושם המחברת "קורות חיי משפחתי". ונזכרתי, שאבא שלי חסר. אבא אמר לאמא, שהכול יהיה בסדר; ואז שמעתי שאמי אומרת לאחי, שהכול יהיה בסדר...

אבי היה מרחם על עניים ועוזר להם. לפני שהוא נפל אמרתי לו: "תחזור בשלום!" והוא החזיר לי: "תודה, בני!" ונשקתי לו הרבה נשיקות, והוא אמר: "אתה מותק, בני!"

אני אוהב את אבא שלי.

אייתי

אבא,

הגיע יומך, ונהרגת בחרמון. אני, נסים, סבא וסבתא חנה נסענו לחרמון
וראינו את המקום שנהרגת בו. ראינו את הכבל, וגם עוד דודים נסעו אתנו
וראו את הכבל.

אבא,

הגיע חג חנוכה, ואתה עוד לא חזרת אלי. ואני עצוב מאוד! חבל שזה קרה
לך... אבא, אני בטוח שאתה זוכר אותי.

אבא,

הנה הגיע יום העצמאות, ואתה לא משתתף אתנו. אתם חוגגים בשמים אחרת -
ואנחנו למטה אחרת....
אך הלוואי שהמשיח יבוא, ואז אתה תחזור אלי, אל יניב ואל אמא, ואל כל
הדודים ובני הדודים.

אבא,

יש לנו כבר אח קטן, וכן קוראים לו. אבל בתעודת זהות יקראו לו חן-ישראל.
ואמא חושבת שכן מכיר אותנו. וכן מחייך לכל מי שמשחק איתו.

אבא,

כבר ד' בחשירי, ושנת תשמ"ה, והיה כבר ראש השנה, ואתה לא השתתפת אתנו ועם
סבא וסבתא ועם כל הדודים. אבל אני יודע, שאתה חגגת למעלה, עם המלאכים
וה'.

אבא, הדברים הולכים, ואתה הולך אתם.
רק דבר אחד ידוע - שאתה גדול וחזק.
ועד דבר ידוע - שאתה חכם גדול.
אז בוא אלי עכשיו,
ואם לא - הגד מדוע ...

איתי

אבא אבי יודע שאני

היית חכם גדול

המיוחד שבנו

כל גבר שיתקשר

אני ויניא הוא

היה מצביח

על כל שקרה

הקרה העצובה

וזה היה קשה להקטין

אבי נראה עצוב מדי

אבא אומר אני אומר

מאד מאד ובטח

עם אלה אלה

אולי מאד מאד

לזכר אחי ישראל ז"ל

זוכרת אני, בהיותנו ילדים, אמא תמיד פנתה אליך בשאלות שונות ומשונות, בבעיות שהציקו לה, והיא ביקשה חיזוק. ואחא, בחן המיוחד שלך, הקשבת לה, ותמיד-תמיד היתה בפיך תשובה - פעם טובה יותר ופעם פחות - אך החשוב ביותר היה, שאמא קיבלה חיזוק וידעה שיש אל מי לפנות.

עצם נוכחותך בבית והעוצמה שבה ניחנת להחליט ולקבל דברים נסכו בנו איזו אווירה של ביטחון: ידענו שיש מחסה וישנה הגנה. היית כאותו עץ ענף, הנותן צלו וחיותו לנווד עייף - ואת גודל קומתו ניתן, לדאבון לב, לאמוד רק אחרי שהוא נגדע ומוטל על הארץ. אפשר להמשילך לעץ, אשר עמד איתן על גזע יציב, ופירותיו זה עתה הבשילו, ושורשיו בבטן האדמה החלו לא מכבר להסתעף - וכשהכול נראה כל כך יפה וטוב, נגדע, בעודו באבו.

מוזרות הן דרכיו של האל ונשגבות מבינתי: הרי היית אדם שרק טוב ביקשת, וכל אימת שנתקלת באדם או במשפחה הזקוקים לעזרה - עזרת. כמה כאבת, כשנודע לך על משפחה שבנה נפל, וכמה חרד היית פן תתנסה אמא בכאב זה. תמיד קיווית שלנו זה לא יקרה, אך הגורל לא התחשב בכל אלה. אתה נלקחת מאתנו, ואנו נותרנו המומים ומיוחמים, עם כאב הזועק ללא הרף: ישראל! ישראל!

מעולם לא שיערתי לעצמי, שאני, אחותך בלהה, אצטרך לכתוב דברים לזכרך, ולדבר אודותיך בלשון עבר. הוי, כמה קשה מלאכה זו! וההווה קיים, אינו מרפה. והנה מגיח לאוויר העולם זה הילד אשר אתה הולדת - יפה, וכל תווי פניו מזכירים אותך, וכאילו אומרים: העבר לא נשכח! יש לו חלק גדול במה שקורה! הוא שזור בחוטים דקים, יפים ועדינים בהווה של ילדיך; הם ימשיכו ויבנו עצמם, על אותם שורשים המסתעפים בבטן האדמה, וינציחו את אביהם בצורה יפה ומכובדת.

יהי זכרך ברוך!

אחותך בלהה

אחי

את ישראל ידעתי, את ישראל הכרתי. ביישן ושקט.

אני זוכר אותו ביום שישי ושבת - כשליד השוכחן ישבנו... עד שבאה ענינו המכה, המכה שאותה לא נשכח. ולזכור תמיד נרצה, כי שלנו אתה, אחי ישראל. היום אני יודע עד כמה את ישראל לא הכרתי; ישראל אחר ידעתי: ישראל שקיבך

אות מצטיין בעבודה; זה שחזר לעבוד לאחר הצעדה; ישראל שהראה לכל ילד את יפי העולם, כאשר על הכתפיים נשא אותו; ישראל שאהב כל טיול ומצעד. מאין באו כל הסיפורים? האם אתה, אחי, שכחת לספר אותם? למה אני יודע עליך הכול רק עכשיו, כשנלקחת מאתנו? האם ידעת את ההוקרה, האהבה והחיבה שחברייך לצבא ולעבודה רחשו לך? כאחייך אני יודע, שכל מה שעשית - לא מתוך חובה עשית. ולא ידעת עד כמה רבה האהבה אליך!

חבל, חבל, שרק לאחר מותך הכרתי אותך כישראל אחר. מה חבל, אחי ישראל, שהשמים לחיות יותר לא נתנו לך. לאחר שאשה אוהבת, ילדים ובית חם חיכו לך. כנר-תמיד תהיה לנו, אחי ישראל!

אחייך משה

גיסי ישראל

על ישראל החביב והיקר שלנו דואב לבנו. הלב אינו משלים עם האבדה הבלתי חוזרת. קשה לכתוב על גיס כזה שאיננו, אולי כל זה רק חלום בלהות? עדיין קשה לנו להאמין, ולא כל שכן להשלים. עודנו מחכים לשובך... אולי? את ישראל הכרתי במדים ביום חתונתי. גבוה, עם מדים ורובה על השכם, בא אל השכנה ושואל: "איפה הכלה? איפה החתונה?" והשכנה עונה: "באולמי ישראל". ישראל רץ לאולם. "שלום, מזל טוב, אני החבר של עליזה!" וחיוך גדול ורחב נסוד על פניו.

תמיד היה עושה דברים מעבר לחובתו, עוזר לכולם ומכבד את כולם. לא ישב, עד שאבא ואמא לא ישבו אל השולחן; לא נח, עד שלא עזר באיסוף הכלים ובשטיפתם. יצאנו לחופש, וכולם שואלים: "איך העזת להשאיר את התינוק ולצאת?" ואני: "אם ישראל גיסי שם, אין מה לדאוג; הוא מטפל בו יותר טוב ממני." אהב את כל הילדים. אהב לטייל אתם, לרוץ אתם בצעדי הגדולים, הלך למרחקים: "אני לא אוהב לנסוע", אמר.

יצאנו לנופש עם "החברה להגנת הטבע". התנסקנו, התחבקנו, עד שלא ידעו האנשים מי הבעל של מי. כי כזה היה ישראל. חם, לבבי ונעים לכולם.

שבת לפני גיוסו האחרון לצבא. בעלי אבי, אני והילדים בירושלים. יושבים לאכול, ודולב, הבן הקטן שלי, מבקש עוד אוכל. וישראל: "אין בעיות", ומעביר מהצלחת שלו לצלחת של דולב. "בוא, אני אאכיל אותך". רצינו לנסוע

הביחה, אבל נסענו שוב לבית של ישראל, להיפרד... ישבנו ותכננו את הברית של הבן שעתיד להיוולד לו. ישראל הבטיח לי, שכאשר ישתחרר מהמילואים, יבוא אלינו. וכך נפרדתי ממנו, במדים של צבא - בדיוק כמו שהכרתי. ישראל, הייתי רוצה לומר כך עוד הרבה דברים, אולם אתה לא תוכל לשמוע אותי. גרגרי עפר ומצבת האבן מונעים ממך לשמוע אותי. הייתי רוצה, ולו רק פעם, לשמוע את צחוקך האהוב על כולנו, אבל אינך - ולא תבוא עוד.

שולמית גוטליב

גיסתך האוהבת

דודי ישראל ז"ל

יש שדה קברות במדרון לבבנו,
זרוע מצבות וערמות עפר,
ועליהן זרי פרחים קמלים
וכתובות...

קשה לעמוד מול הכתובות,
וקשה לחשוב בעבר,
אך כנגד עינינו יעמוד הוא
בחיוך מאופק וביישן.

הוא לנצח יהיה בקרבנו
כבן משפחה.
הוא לנצח ייזכר,
גם בשעה קשה.

תומר גוטליב

אחייך, בן 9

ישראל - הגיס היקר

כך פתאום הלכת מאתנו, ואתה עוד בתחילת דרכך. השארת אותנו המומים וכואבים. אתה - שלא ידעת להכאיב לאיש ולהרע לאדם! תמיד חייכת, ואת כולם אהבת - וזאת לא למראית עין.

אתה היית הגיס שעזרת תמיד. תמיד אזכור, שעשית הכול כדי לעזור לנו בימים הראשונים שלנו ברחובות, וזאת ללא תמורה. כאשר ביקשנו עזרה, לא סירבת, ונענית מיד בחיוב.

ישראל, אותך נזכור תמיד בצורה החיובית ביותר.

כאשר התגייסת בפעם האחרונה, שמחנו שנשלחת לחרמון - אך לא ידענו, ששם, בחרמון, תהיה שליחותך האחרונה.

ישראל היקר, השארת את כולנו דואבים ואבלים לעד, כי אישיות כמוך לא תהיה אתנו עוד. אצלנו אתה חי תמיד: בכל הזדמנות מזכירים אותך, ונזכורך לעד. יהי זכרך ברוך!

אתי בשן

גיסתך האוהבת

דודי ישראל

יצאת לתפקיד פשוט!

היציבו אותך כאן, בחרמון... אשתך הרה, וילדיך קטנים.

ציפינו שתחזור. זה היה כל כך ברור... והבשורה, הבשורה המרה: זו היתה תאונה... הוא ... הלך... וזה היה בסך הכול תפקיד כל כך פשוט!

אותך ישראל, בכומתה ובמדי הצבא המקומטים, המראה המאובק והיגע, אותך תמיד אזכור: אותו חיוך שובב והנפש העליזה והצעירה. אתה שיצאת לתפקיד והבטחת שתחזור... אך אמרו: זו היתה תאונה תאונה מצערת. ואת כולנו השארת פה מחכים וממתינים, לזיכרון עד.

ישראל, חיכינו לך. אמרת שתחזור, הבטחת!

אז כמה לא חזרת, וכמה הגיעה הבשורה: איננו...? מדוע השארת את אשתך ההרה ושני ילדיך, ואת משפחתך האוהבת?

הבטחת שתחזור, הבטחת!

ואותך, ישראל, שלעולם לא נשכח, מסגרנו במסגרת לזיכרון עד.

מיכל בשן

אחינית, בת 13 וחצי

ישראל שלנו

ישראל - בן להורים, אב לילדים ובעל טוב - אישיות שקשה לשכוח. אדם שתרם הרבה למען המשפחה ולמען אחרים. תמיד הגיש עזרה לנצרכים, תמיד צחק עם כל הילדים. בכל מקום שהתארח הוא היה המארח, בשבתות ובחגים - הוא הגיש, הוא סידר, הוא ניקה, ובכלל... ישראל היה תפארת המשפחה כולה. ישראל, שאהבנו יותר מכול, הלך...

הייתכן?

זו הפעם הראשונה שאני מרגישה מהו מוות בעיני המשפחה. הוא הלך... אך מה שנשאר מאחוריו עדיין חי וקיים. אשתו הרה, ושני ילדיו קטנים. ועדיין לא טעמו את שמחת החיים... וכבר איבדו אב, האדם הקרוב ביותר והאהוב ביותר. הוא אינו מרגיש, אך אשתו, הוריו, ילדיו וכל המשפחה מרגישים בפעם הראשונה את הצד המר של החיים. בחור גבוה, חתיך, צעיר, נאה, שכא הרע לאיש. הלך... הלך... והמזכרת היחידה שנשארה לנו ממנו הן התמונות - התמונות שמזכירות הרבה ונוגעות ללב כולם, לזיכרון עד.

מיכך בשן

לזכרו של ישראל לב, גיסי האהוב

ההודעה על נפילתו של ישראל בעת מילוי תפקידו בחרמון נתקבלה בהפתעה מרה ומצערת. אי אפשר היה להאמין כמשמע האוזניים. וככל שחלפו הדקות התברר, כי אכן אמת הדבר, ועובדה מציאותית היא, שישראל לא יהיה אתנו יותר. האסון קשה מנשוא, הצער גדול מאוד, ואין מלים היכולות לנחם את האשה ואת המשפחה. האסון פגע בהורים קשה מאוד - אך הם משתדלים לא להראות את כאבם וצערם כלפי חוץ. כבר בתום שלושים יום מאז נפילתו של ישראל, הקדישו הוריו ואשתו ספרי תפילה ופרוכת בבית הכנסת, לזכרו של הבן והבעל האהוב, שהיה בן נאמן להוריו, אב מסור ליכדיו, ובעל מופת לאשתו.

ישראל אהב לשחק עם ילדיו וילדיהם של אחרים, אהב להרכיב אותם על גבו ולרוץ אתם, לשחק אתם כדורסל וכדורגל. אהב לטייל עם "החברה להגנת הטבע" במסעות רגליים למרחקים, והיה משתתף קבוע ב"צעדות שלושת הימים", וב"צעדת ירושלים", יחד עם שני ילדיו הקטנים.

ישראל אהב לעזור לכולם והתנדב לכל עבודה; אהב את כולם וכולם אהבוהו. היה חבר בוועד הבית, בוועד השכונה ובוועד ההורים בבית הספר. היה מסור לעבודתו, וזכה בתואר "העובד המצטיין" בבנק ישראל. אין ספק, שישראל יחסר לכולנו - למשפחה ולחברים. ואנו, שאהבנו אותו, נזכרהו לעד. יהי זכרו ברוך.

דני יהושע

גיס

כל לילה אני מביט בשמים, ונזכר בדוד האהוב עלי ביותר והחמוד ביותר, שאתו לעולם-לעולם לא נשכח!

ניר יהושע

אחיין, בן 11

ביקור בבית הקברות

הנה תמו ימי השבעה,	והנה מגיעה היא אל המצבה,
ושוב עולים במעלה הגבעה.	עומדת בוכייה ועצובה.
שבעה ימים מאז נפילתו,	"באתי לבקרך, בעלי היקר..."
באים לבקר מקום מצבתו	ממלכת בשקט ליד הקבר הקר,
של ישראל שנהרג בתאונה.	"הנה גם הבאתי לך פרחים..."
השאייר בנים ואשה אלמנה,	אומרת היא בקול בוכים.
הצועדת עכשיו במשעול האפור,	קולה לא נשמע, רק שפתייה נעות,
ועל ראשה צעיף שחור.	ומעיניה ניגרות הדמעות.
לצדה הולכים שני ילדיה,	והילד הקטן בקול רגיש
ופרחים היא מחזיקה בידיה.	אומר בגמגום את ה"קדיש"
הולכת חרש, ובלבה מחשבות.	על האב האהוב והנעים,
מה רבות פה המצבות!	שנהרג בשירות המילואים.
מה רבים כאן הקברים	לגודל האסון אין ניחומים,
של בחורים צעירים ויקרים.	ואנו נזכרהו לעולמים.

דני יהושע

ישראל דודי

ישראל דודי היה איש טוב. תמיד עזר לכל איש ברחוב. עזר להוריו, לאחיו, ולאחותו. פעמים רבות טייל עמנו במקומות יפים עד ש... קיבל מכה מכבד בחרמון ומת על המקום.

אמא, כרמית, ואני ישבנו בחדר והאכחנו את מתן האח הקטן. פתאום נכנס אבא ואמר: "אתם יודעים מה קרה לישראל? הוא נהרג." ראינו לעינינו אנשי צבא וגם הם אמרו שישראל נהרג.

היינו בלוויה. היינו בבית הקברות אחרי חודש. איתי ויניב קראו "קדיש". את ישראל נזכור לעד כולנו. כי ישראל היה אב מופת, דוד נהדר, חבר ורע לכול. בכל מקום ובכל שעה עזר לכולם. תמיד אהבתי אותו, לעד אוהב אותו, את דודי ישראל ז"ל.

רינת יהושע

אחינית, בת 9

רק דפיקה בדלת

מסתכלים על חמונחו.
רק כך אפשר לזכור אותו:
הבלונדיני הגבוה עם העיניים הכחולות.
הבדידות כבר נמאסה, אך אין מה לעשות...

רק דפוק דפיקה בדלת,
וזה כבר יעזור!...
אנו נפתח לך את הדלת בשקט,
ונשמח שתחזור.

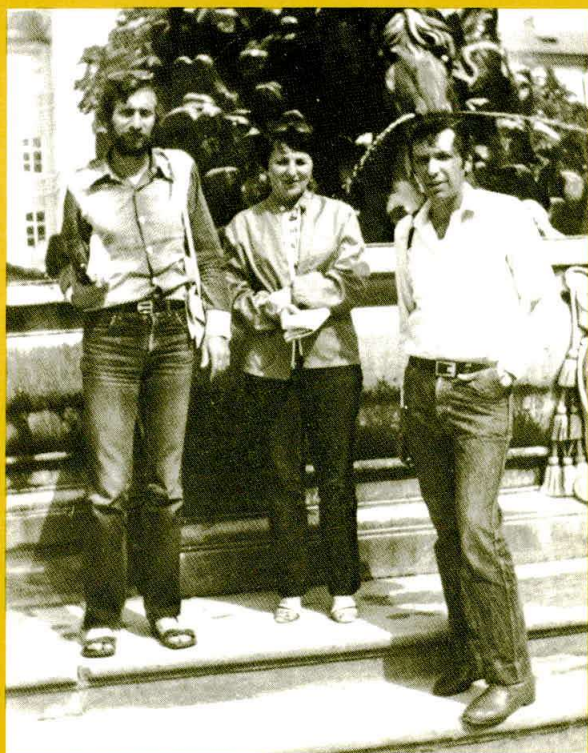
רק דפיקה קטנה יכולה לעזור...
אז תיכנס וננשק אותך,
כי זה סתם חלום רע.
וזה בכלל לא קרה.

את עצמי אני הרבה צובטת,
ומחברר שזה קרה באמת,
ואני מחכה כל דקה, מייחכת -
לך, לדפיקה בדלת.

אך אתה לא תחזור לעולמים.
אף פעם. חבל.

כרמית יהושע
אחיניתי, בת עשר וחצי

עם חקרים

הוא היה - עד כמה כואבות מלים אלו, כששומעים אותן לגבי כל אדם, אך כשמדובר בישראל - זה לא ייתכן! ישראל - זו דמות שחיה בינינו, פעלה אתנו ועזרה לנו; על כן המושג הזה לא נחפש כלל.

רב כאבנו, שצריכים אנו להעלות שורות אלו לגבי אדם שהיה. מקווים אנו, שלפחות בחייו, יחסנו והתנהגותנו הביעו לו עד כמה היה יקר לנו.

את עליזה הכרתי במשרד, מיד לאחר נישואיהם, ולאחר מכן - את ישראל, עלם גבוה, צנום וקצת ביישן. עם הזמן נולדו הילדים, התהדקו הקשרים, ועברנו חוויות משותפות.

הספקנו להכיר את ישראל - את הבעל הנחמד והאהוב, את האב הנפלא, שדאג לאשתו ולילדיו, ואת הבן הנאמן. ערבים רבים בילינו יחד במסיבות סוערות, השתוללנו וצחקנו עד דמעות. ערבים רבים ישבנו יחד ותכננו תכניות, ובמיוחד לדירה החדשה, שלה חיכה זמן רב כל כך, ובה רצה להשקיע את מרצו ולבנות את עתידו.

פיצוי להמתנה הרבה לפני כניסתו לדירה היתה נסיעתו לחו"ל. שם ראינו את אהבתו הרבה כמשפחתו, את דאגתו להם ואת אהבתו הרבה לארצו. את ההנאות והחוויית הרבות והנפלאות שעברנו ביחד ננצור לעצמנו, מאחר שאיננו מסוגלים להעלותם בכתב.

אך דבר אחד חייבים אנו לספר. הכול הזהירו אותנו מנסיעה לחו"ל עם חברים קרובים, טענו שחוזרים משם מסוכסכים; אך עם ישראל - לא היה קשה במיוחד להוכיח לכולם, שהם טועים. זהו ישראל, וכך נזכור אותו בלבנו.

ברכה ואריק ברבש

החברים

הַרְעָה שְׁנֵפֶל

ביום רביעי יפה נודע לנו על האסון: ישראל לב נהרג. לא האמנתי. הוא? ישראל החביב, התמיר, הביישן - ועם זאת העליז. הוא? כאשר שמעתי זאת נצבט כי הלב. סירבתי להאמין, שלעולם לא נראה אותו צוחק ומשתעשע, ובכלל, הוא יהיה רק בזיכרוננו.

המומים מצער ומכאב ישבנו, ולא עיכלנו, שישראל איננו עוד. סירבנו להאמין, שהשאיר מאחוריו שני ילדים ואשה בהריון, שאותם כה אהב, ולמענם הרבה כל כך לעבוד.

זכור אזכור את הפיקניק האחרון, שבו ראיתי אותו בפעם האחרונה. אתנו שיחק בכדורגל, ואתנו השתעשע. אזכור אותו ולא אשכח - את ישראל, הבחור שכה אהבנו.

עדי ברבש

בן 11 וחצי

ישראל,

יש הרבה אנשים, ואחד לא בתוכם.

אתה מהיחידים, ואני רואה אותך לנגד עיני, שאני אומרת עליהם: "זה בחור טוב באמת!"

הכרתי אותך כשהיינו יחד - אתה, עליזה ויניב, אכדד ואני. גדלנו יחד אתכם, במשך שלוש השנים הראשונות של נישואינו - שלוש שנים, שבהן למדנו להכירכם, לכבדכם ולרצות בקרבכם.

מעלותיך רבות, אך יותר מכול אהבנו את צניעותך, לבביותך, פשטותך, ודרכך הישירה להגיע לדברים ולבני אדם.

דרכך לא מסובכת היתה - ידעת מה אתה רוצה מהחיים, מאנשים, מחברים וממשפחה. ידעת לחת מעצמך לכל מי שאהבת, וידעת לאהוב.

ועכשיו מתבלבלים כי עבר והווה.

שוש לידור

חברה

את ישראל הכרתי עוד בהיותי טירון בצבא, ולאורך כל הדרך היינו יחדיו: בקורסים הקלים והקשים, במסעות ובריכות הליכה - בשמחה, בעצב ובמאמצים. כל דרכנו בצבא היתה משותפת, וגם כשנפרדנו, לקורסים שונים, המשכנו את הקשר בחיי היום-יום - בבית, במשפחה, ומאוחר יותר אף בחיי הנישואים ובגידול הילדים.

תמיד היה זה ישראל, שעודד אותנו בריצה; שאגותיו ושירתו הדהדו באוויר, ונחנו את המרץ להמשך האימונים ללא מעצורים.

בחופשות היינו בבית יחד; ישראל נחשב לאחד מבני ביתנו - בשמחות, בחולות ובכל הקשור למשפחה. היתה הרגשה של הידוק החברות, והיינו מתייעצים זה עם זה על כל צעד ותכנית.

מאוחר יותר, לקראת היציאות עם הבנות, גם אז בילינו יחד, אני וחברתי - כיום אשתי - וישראל ועליזה, שאף הם נישאו ברבות הימים.

החיים הקשים הצעידו אותנו יחד, ותמיד אחד כפף את שכלו אל חברו, כדי ששנינו נהיה יחד ונעודד זה את זה.

את הילדים הבאנו לעולם כמעט בגילאים זהים, ותמיד היינו כמשפחה אחת. בהמשך הזמן היו המילואים אף הם משותפים, וכן הקורסים. לפני המילואים האחרונים הספיק לקפוץ אלינו, וזה היה כאילו סוף לדרך משותפת ואחידה. זכרו יישאר לעד, ואין דרך להביע את רגשותי וניחומי למשפחה - לעליזה ולילדים היקרים.

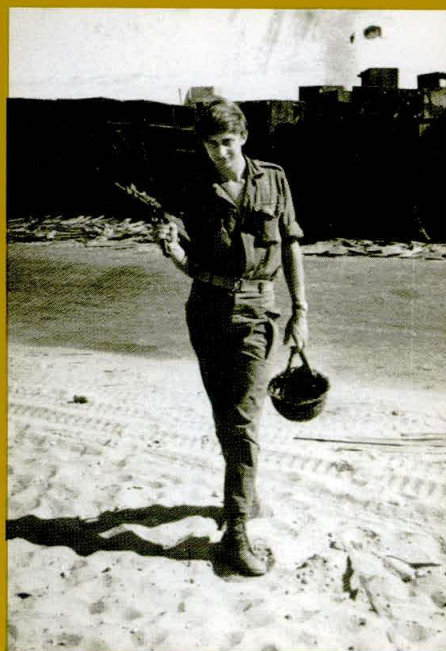
לאחר שישראל נעלם מעינינו, הופיע בנו החינוק, חן - שופע חן, יופי ושלווה כפי שציווה ישראל לכולנו.

יהי זכרו ברוך!

שלמה בורוכוב

חבר טוב

חברנו ישראל

ישראל היה ויהיה תמיד חברנו. לנגד עיני ניצבת דמותו: בלונדיני, עם עיניים בהירות, וחיוך, שמעולם לא מש מפניו.

כשהיתה לנו בעיה, מובן שנורמן היה הולך לישראל ומבקש עזרה.

את ישראל הכרנו כאבא נהדר, המקדיש המון לילדיו - אם במסגרת טיולים ואם בבית.

נהניתי לראות את מסירותו להוריו ולהורים של עליזה - כבן היה להם.

לבקר בביתו היה תענוג - תמיד היה שם חם ונעים; תמיד דיבר ישראל

באופטימיות ובסבלנות. את הכול ראה באופטימיות, וביצע את כל המוטל עליו

לאט ובביטחון. על כל בעיה שנתקל בה הגיב ב"שטויות".

כאב לנו לשמוע על מותו, ועד היום אין אנו מאמינים למציאות המרה.

יהיה זכרו ברוך.

נורמן ומרגלית

חברים

משכונה

שָׁכֵן

אֵינִי רוֹאָה אוֹתוֹ.
אֲבָל אֲנִי זוֹכֶרֶת.
זוֹכֶרֶת אֶל נֶכֶדָן: הוּא פֶּאֶן, יֶשֶׁנּוּ.
מִפֶּחַד בְּלִילוֹת מִגֶּן לִי וּמִשְׁמֶרֶת
רְבוּעַ אֹרֶז זָהָב שֶׁל חֲלוֹנוֹ.

לוֹ אֵךְ זְכָרָנוּ: יֵשׁ!
לוֹ אֵךְ נִתֵּן לְדַעַת:
יֵשׁ מִי בִלְתִּי נִרְאָה וּנְדָאִי פֶּאוֹר,
וְזִכֵּר קִרְבָּתוֹ כִּיד מְרַגֶּעַת
עַל מִצַּח מִיָּנֶע שֶׁל עִנְפֵי מְגוּר.

ר ח ל

ישראל ז"ל

את ישראל ז"ל הכרתי חקופה קצרה ביותר, אולם הרושם שהטביע בי ייחרת אצלי לעד.

יחד נכנסנו לגור בשכנות, בבניין חדש, ומיד נטל עליו בטבעיות את תפקיד "ועד הבית" - ולא הסתפק בדברים שבשגרה, כי אם ירד לפרטים הקטנים ביותר, וזאת על מנת להקל על כולנו את חבלי הקליטה הראשונים.

ואם לא די בכך, סייע לכולם במו ידיו - אם בתיקון כלשהו, ואם בעזרה מסוג אחר - לא חסך מעצמו זמן ומאמצים. תוך זמן קצר ביותר הפך ישראל ז"ל חבר קרוב לכולנו.

זכורני, כי מדי יום שישי היה ישראל ז"ל מארגן את כל הדיירים, ומחלק ביניהם את עבודות טיפוח הבניין - מי לשטיפה ומי לעבודת הגינון, והכול בניצוחו.

כאשר ליווינו אותו בדרכו האחרונה, שמעתי את נגיד הבנק, שסיפר כי ישראל ז"ל היה עובד מצטיין, ואת מפקדו הישיר בצבא, שסיפר על מסירותו הרבה. היתה זו בעבורי השלמה והוספה על פרטי אישיותו המופלאה של ישראל לב ז"ל.

יהי זכרו ברוך!

זאב רוזנטל

שכן

עלומים שנדמו

עלם צעיר בשיא פריחתו,	בא הגורל, נטל והלך,
פסע בבטחה במשעול בחירתו,	וסתם כך ידידנו ישראל נלקח,
דילג בשלבי סולם החיים,	ומלאכתו כאן טרם נשלמה,
ולפתע נדם במרום השלבים.	עד כי נשאל: מדוע ולמה?

בתקופה כה קצרה הפך לידיד,
לכולנו ביחד, לכל פרט ויחיד.
משפחה לחפארת אצלנו השאיר,
וביחד עמה את דרכנו יאיר.

זאב רוזנטל

רעי ישראל

מונולוג זה מוקדש לזכר ידידי ישראל. אותו זוכר אני לברכה, אך אין בי הכוחות להתרגל ל"ישראל זיכרוננו לברכה", כי מאז הלך לעולמו הוא יותר ויותר אחי ואתנו - בבית, ברחוב ובשכונה; הוא בכל מקום, ובשם בלבד - לא "זיכרוננו לברכה" ולא "ז"ל". דומה שדווקא הסתלקותו הטביעה את הישארותו - הישארות הרוח, הנפש הזיכרון והשם - שם שממנו גזרתי מונולוג זה, לזכר ולזיכרון, לעילוי שמו.

"טוב שם משמן טוב", ושמן הטוב היה טוב גם מן השמן הכי-הכי טוב. כה צלול ורך הוא צליל השם "ישראל"... כזה - רגיש ועדין - היית בחייך אחי, בחברתי, בביתי.

השם הוא הזיכרון, ועם שם כמו שהותרת אחרי לכתך יכולה מנוחתך להיות עדן, עדנה ועדינות.

ישראל,

ימים עברו, חלפו לבלי שוב - ימי חול, ימי שבת, ובעיקר ימי השישי בשכונתנו, ברחובנו הצר, אשר לך חב הוא את חנו, את ניקיונו וטיפוח אופיו.

ימים אלה עברו חלפו לבלי שוב, אך הזיכרונות, ורבים המה, נשארו. מר וכואב, ידידי, שאינך כאן אתנו עוד, וכואב במיוחד ביום שישי: ביום זה היית ממחר הביתה, וליתר דיוק אל הרחוב שליד הבית - אל צינור המים והמטאטא, אל מלאכת הניקיון. אמנם אנו מבוגרים, ומבוגרים לא משחקים במים, אבל בשכונה ידעו כולם, כי ביום שישי היינו כילדים. שיחקנו יותר מאשר ניקינו, אבל... אבל... את זה אהבת. אלא שאתה פשוט נותן לי להמשיך ולהמתין לבואך, וכמו דווקא להכעיס - לא מגיע, לא בא; והמחריד הוא, שלא חבוא עוד.

שמן מצלצל לי באוזניים לקול שקשוק המים, הממשיכים לזרום ביום השישי במורד הרחוב שאהבת, רחוב נלסון גליק. זכרך מתגלגל בפי כול ומתהדהד, כל אימת שרואה אני את הצינור, צינור הגומי, שכה אהבת להחזיק בידיך; ורואה אני עדיין, בימי השישי, את החול הנשטף במים הרבים, הפורצים מלוע הצינור. אני אפילו שומע אותך כועס עלי, על שגזלתי ממך את התענוג, את הצינור שלך!... אך מעל הכול, אני פשוט מתגעגע אליך. למה שתאמין שאני מתגעגע? גם אני לא מאמין; הרי רק שכנים היינו... אך בטבעד הטבעת בשכונתנו אחווה, רעות וידידות, ולידידות מתגעגעים תמיד. ואני מבטיח בהן

צדקי: רעות וידידות, כפי ששררו ביני ובינך, ימשיכו לשרור ביני ובין שאריך-יקריך, האהובים עלי.

שמך, ידידי-רעי, נותר ואפילו השתרש: "ישראל" הוא לא רק שם; הוא צליל ענוג ששרד, צליל נשמה טובה וענוגה; נשמה, שאי אפשר להבין, מדוע בחרה לה מנוחתה בין זרים ולא בינינו? אולי גם אנו זרים, אך אוהבים אנו את שאהב אותנו, ואתה הלא אהבת את כולנו. הלא תמיד אמרת לי "אני אוהב אתכם, שמעון". גם לעליזה אמרת, ברגעים של התעלות הלב והנפש: "אני אוהב אותם" - והתכוונת אלינו.

רואה אני אותך בכל אשר אני פונה. ראיתי את חבריך ומוקיריך מבכים את הליכתך; ראיתי אותם מלחשים וממררים בבכי, ומנחמים את יקריך-שאריך; אך רואה אני גם אותך - את רוחך, את זכרך. ראיתי אותך מוסע ברכב צה"ל; ראיתי אותך במנוחתך ובכבוד האחרון שחלקו לך חבריך - אלה עם הכומות האדומות, שגם עיניהם היו אדומות כשליוו אותך - אינם מאמינים שאותך הם מלווים. אך ראיתי את שלוותך - הלא ליוו אותך אל מעלות קדושים. ראיתי אותך מוסע אל חלקת הקבר, ולא יכולתי לשאת זאת. ומאז שאלות רבות תפקודנה אותי: למה? מדוע? איך? אך זה לא חשוב, כמו ששובה מנוחתך-עדנתך.

אלי שבשמים! איכה ואיוב הפכו סמלים בחייהם; מדוע לנו עוד סמלים, צעירים וזכים כמוד, ישראל ידידי? בחייך ראיתי בך את הסמלים ליושר, לצדק, להגינות לרכות ולעדינות - סמלים שנשאתי עמי, בעוד שאתה הסתלקת. אתה הלא ידעת את הערכתי לך; ממך לא התביישתי, אך בחכונותיך הנאות התביישת מכולנו. זו היתה דרכך - תמיד ביישן, אך תמיד אדם. אוי לה למשפחה ששכלה אותך, אך אשרי המשפחה שמחלציה באת, ואשרי המשפחה שבנית וגידלת, ואשריך אתה שנמנית על משפחה כמשפחתך.

לא אשכח - וזו היא שבועתי - לא אשכח לעד, שנמנית עם חברי, עם הטובים, עם הישרים וההגונים. לא אשכח - וזו שבועתי - שלפני הכול ותמיד היית אתה עצמך, מסור לחברים ולכולם, תמיד ראשון ותמיד נכון. לא אשכח, כך אני נשבע, את שמך, ישראל, שהפך לסמל - השם ישראל. לא אשכח את שם משפחתך, לב, שכמו חובר במיוחד לפי חכונותיך, ומעל לכול - לא אשכח, שהיה לך באמת לב קדוש וטהור, ישר והגון, שתמיד-תמיד יהא ראוי לחיקוי.

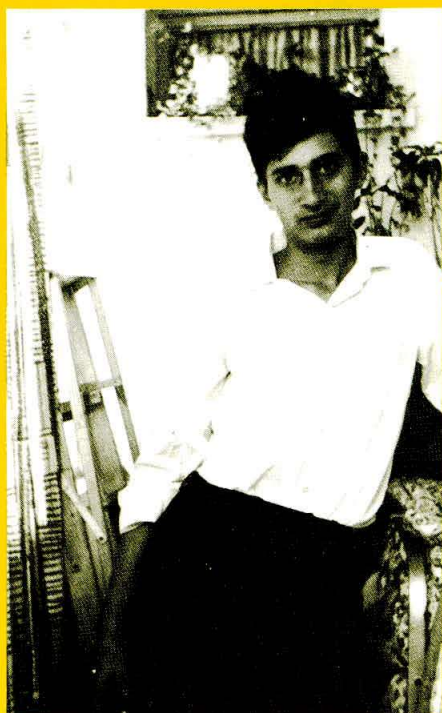
יהי זכרך ברוך, ידידי, רעי, יקירי.

שמעון מלכה, שכן

לְכָל אִישׁ יֵשׁ שֵׁם

לְכָל אִישׁ יֵשׁ שֵׁם
שָׁנְתָן לוֹ אֱלֹהִים
וְנָתַנּוּ לוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ
לְכָל אִישׁ יֵשׁ שֵׁם
שָׁנְתַנּוּ לוֹ קוֹמָתוֹ וְאִפֶּן חַיִּיכּוֹ
וְנָתַן לוֹ הָאָרֶץ
לְכָל אִישׁ יֵשׁ שֵׁם
שָׁנְתַנּוּ לוֹ הַהָרִים
וְנָתַנּוּ לוֹ כְּתָלָיו
לְכָל אִישׁ יֵשׁ שֵׁם
שָׁנְתַנּוּ לוֹ הַמְּזֻלּוֹת
וְנָתַנּוּ לוֹ שְׂכָנָיו
לְכָל אִישׁ יֵשׁ שֵׁם
שָׁנְתַנּוּ לוֹ חֲטָאָיו
וְנָתַנָּה לוֹ כְּמִיּהָתּוֹ
לְכָל אִישׁ יֵשׁ שֵׁם
שָׁנְתַנּוּ לוֹ שׁוֹנְאָיו
וְנָתַנָּה לוֹ אֲהַבָתּוֹ
לְכָל אִישׁ יֵשׁ שֵׁם
שָׁנְתַנּוּ לוֹ חַיִּיר
וְנָתַנָּה לוֹ מְלֹאכֶתּוֹ
לְכָל אִישׁ יֵשׁ שֵׁם
שָׁנְתַנּוּ לוֹ תְּקִיפּוֹת הַשָּׁנָה
וְנָתַן לוֹ עֲוֹנוֹ
לְכָל אִישׁ יֵשׁ שֵׁם
שָׁנְתַן לוֹ הַיָּם
וְנָתַן לוֹ
מוֹתּוֹ.

י"א' בית הספר

לזכרו של ישראל לב ז"ל

מתוך העבר הרחוק, עבר בן עשרים וחמש שנים, צפה ועולה לנגד עיני דמותו של חלמידי ישראל, כמתוך ערפל: ילד בהיר, שקט, נעים הליכות, נחבא אל הכלים. דומה היה, כי כל שאיפתו היא להצניע לכת, לא להתבלט.

מאז - והוא ילד כבן שמונה - לא ראינו. אני מנסה לחארו בעיני רוחי כאדם בוגר, אך הדבר אינו עולה בידי. דמותו של הילד בן השמונה חוזרת אלי בעקשנות, ומין תחושה מוזרה של הפסד, על כי לא זכיתי להכירו כגבר במיטב שנותיו, עולה בקרבי.

עד מה מתעתע בנו הגורל, המעלה בזיכרוננו נפש יקרה שנשכחה מלב - במחיר הנורא של בשורת השכול על אבדנה.

דליה בנבנישתי

מורתו בכיתות א' ו-ב'

תכול העיניים וזהב הבלורית

ישראל לב,
להעלות את דמותך -
ילד-נער
תכול העיניים וזהב הבלורית
הסתירה על פני מצח בהיר;
חיוך ביישני,
מתרחב בנקל, בפנים מאירות.

חבורת נערים בטיול -
ריב פורץ
חפץ נמשך, נשמט, נלקח...
וכאילו התקדרו שמיים,
עננה על פנים;
וזיק של ירוק
בתכול העיניים וזהב הבלורית,
אגרופים קפוצים וזעם עצור...
ולפתע -
היה כלא היה,
ויחור, סליחה,
חיוך ביישני
לתכול העיניים וזהב הבלורית.

חלפו, עברו שנים.
מפגש מקרי בתחנת אוטובוס:
הילד-הנער,
בחור גבה קומה,
"שלום למורה" -
לחש בקול בוטח, מחוספס קמעא.
הרמתי עיניים אל-על,
ועדיין -
חיוך ביישני...
תכול העיניים וזהב הבלורית.

מרים ניר

מורתו בכיתות ג' ו-ד'

דברים מן הלב

דברים מן הלב על בחור טוב לב, רגוע, שלו ועדין. ישראל הרשים את כולנו לא רק בהופעתו הנאה, אלא בעיקר בהתנהגותו השקטה והמנומסת. חביב היה על הכול, מתייחס בסבלנות ובשלווה לכל אירוע בכיתה, ועם זאת ידע היכן עליו לעזור...

באחת ההפסקות הסוערות של השתוללות, רעש וצעקות - התעופפו בחדר הכיתה גירים וקליפות קלמנטינות, ופתאום - התעופף גם הילקוט שלי... התעופף, נחת על חודו של קלמר, וקרע גדול נפער בו. הכול השתק פתאום, ומעשי המשובה כולם הופסקו. כולם נדהמו - ואני פרצתי בבכי: "הילקוט החדש שלי!" כולם השתתפו בצערי, אך לא ידעו מה לעשות. ישראל ניגש, ובדרכו השקטה אמר: "הוציאי את החפצים מהילקוט והירגעי. אתקן לך."

למחרת חזר ילקוטי תפור ומחוקן - ועגמת הנפש שלי נשכחה. נשאר רק הזיכרון של הידיד, שבחביבותו היה מועיל ועוזר. אפשר שאירוע זה של הילדות לא היה נשאר בזיכרוני, אלמלא הלם כל כך את אופיו של ישראל.

בהזדמנויות רבות כך-כך נתגלתה אישיותו הנעימה. ההתייחסות השווה לכל אחד מאתנו, שלווה הנפש, המעשיות והחביבות זכורים לכל אחד מאתנו.

יהי זכרו ברוך!

נעמי ואילה

חברות מבית הספר

זיכרון

היום חג השבועות, חג מתן תורה. יושב אני בביתי וחושב על ימי הילדות שלי בבית הספר המקצועי - בית הספר שלמדתי בו עם אחד מחברי הצנועים והיפים שבאדם - ישראל לב ז"ל. פשוט לא האמנתי, שחברי היקר נקטף בדמי ימיו. ימי הילדות שלנו בבית הספר לא יישכחו, כי משקעים טובים לא מתנקזים. זכורים לי הימים שבהם היינו יושבים בשיעורי מתמטיקה עם המחנך בן-ציון רימוני, וברגע שהמחנך שאל שאלה, מובן שישראל ידע לענות, והתשובה היתה עניינית. ישראל היה בחור ישר מאוד במחשבתו ובגישתו לזולת, בחור רציני מאוד ביחס לגילנו אז.

זכורני, בשנה א' (כלומר ב"חמישית"), היה לנו שיעור מעשי בבית המלאכה; ליד שולחן העבודה עסקנו, ישראל ואני, ביישור שטח של ברזל. היה ברור, שישראל מסוגל ליותר מזה, ובאמת המורה, יוסף הירדני, היה מסתכל עליו

ואומר: "ישראל, אני יודע, שאם אתה תהיה מסגר, אני אהיה צוללת..." כולנו צחקנו מהבדיחה הטובה. ישראל שאף תמיד ליותר ויותר, והיה עדין מדי בשביל עבודות מסוג זה.

יום בהיר אחד החליטו החלמידים להכריז על שביתה בבית הספר. לאחר ההחלטה הסתכלו כולם על ישראל, והיה ברור שהוא מתנגד לה. אף, אני בחת ההכרה שלי, התנגדתי לשביתה, אולם פחדתי להביע את דעתי - חששתי מחרם כיחתי. אולם ישראל - הוא עמד זקוף ואמר: "אין שביתה". מיד נכנס לכתה, ומובן שכולם הלכו אחריו.

יהי זכרו ברוך!

יגאל (גרג'י) ספיר

חבר מבית הספר

בעבודת

בכל לבו

אחד הרגעים הקשים ביותר שלי כנגיד היה בניסן התשמ"ד, בטקס חלוקת "פרס העובד המצטיין" של בנק ישראל. אותו מעמד, שהוא בדרך כלל משמח, היה הפעם אפוף עצב עמוק, כי בו קראנו את הפרס על שמו של ישראל לב ז"ל, שנפל בחרמון בעת מילוי תפקידו.

חמש שנים קודם לכן זכה ישראל עצמו באות הוקרה זה, שבו מכבד הבנק את המצוינים והנאמנים ביותר שבעובדיו.

במשך שנות עבודתו אצלנו שימש ישראל בתפקידים שונים, וכל תפקיד מילא בכל לבו ובכל מאודו. הוא הצליח והתקדם - בזכות מרצו, כישרונו, מסירותו ושאיפתו ללמוד, וכן הודות לנועם הליכותיו ויחסו החם לעובדים.

אנו מבכים מרה את האבידה, ומשתתפים באבלה הכבד של המשפחה הכואבת.

יהי זכרו ברוך!

ד"ר משה מנדלבוים

נגיד בנק ישראל

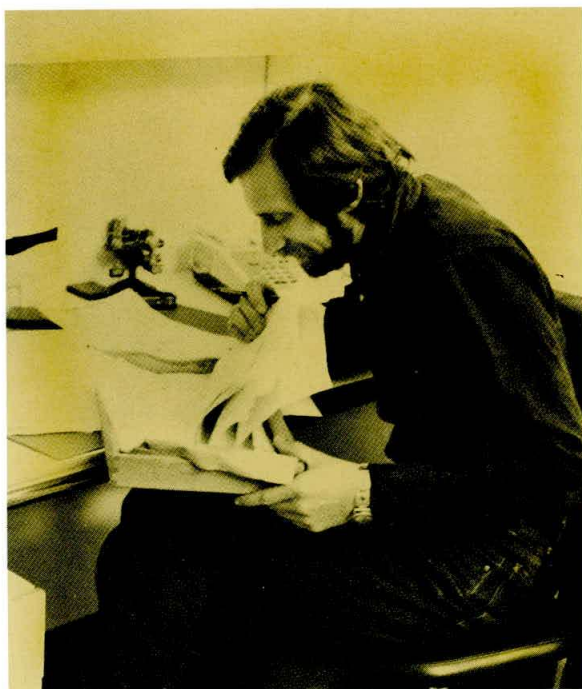

ישראל לב ז"ל

הבשורה המרה על מותו של ישראל ז"ל הגיעה אלינו בעיצומו של יום עבודה, והיכתה את כולנו בהלם. נסערים והמומים סירבו החברים להאמין. עת רגיעה היתה, והיציאה למילואים - חלק משגרת חיינו - לא היתה מלווה בתודעה של חרדה לשלום היוצאים. לכן כה קשה היה לנו לחפוס, שעוד אסון פקד אותנו, ולרשימת הנופלים נוסף עוד חבר.

זמן לא רב לפני אותו שירות מילואים החל ישראל בעבודה חדשה, שונה בתכלית מכל תפקידיו הקודמים, שהעמידה בפניו אתגר רציני. כל כולו היה שקוע במאמץ להשחלב בעבודה זו ולהצליח בה. תכונות המסירות והחריצות, שכה אפיינו אותו, עמדו לו גם כאן, אך בעיקר בא לידי ביטוי הממד האנושי שבאישיותו: הוא התמנה כאחראי על צוות עובדים, ודאגתו האישית לכל אחד מחברי הצוות היתה במהירה לשם דבר. בשל ההתמדה הרבה העריכו אותו הממונים עליו, ובשל הדאגה החמה חיבבוהו הכפופים לו. כך נזכור אותו כולנו. יהי זכרו ברוך!

שמואל ביליצקי
המזכיר הכללי
של בנק ישראל

ישראל - לב הגזברות - ז"ל

כשבאתי לגזברות להיות סגן מנהל מדור, סברתי, שמכל עובד אצטרך ללמוד חלק אחר מן העבודה. התברר, שלא היה צורך בכך: ישראל לב עסק בכל התחומים, ובכל דבר התמצא. כל המפתחות היו בידי, תרתי משמע, ועד היום אנו מניחים את המפתחות באותה מגרה שלו - - -

ישראל היה עונה לכל הטלפונים בסביבתו - או ש"שלף תשובה מהמותן", או שבירר וענה. אם לא היתה לו תשובה, היה מצליח "לסגור עניין" - ובמקום עבודה כמו שלנו אין חשוב מזה: הרי בבירורים אפשר להעביר יום שלם, כולל שעות נוספות. ישי סיטון ואני הצמדנו לו תואר רשמי: "מכבה שריפות". יכולת לשמוע את ישי מרים טלפון וקורא: "ישראל, שריפה!", והוא היה בא, שומע, ממלמל כמה מלים לתוך השפופרת, מושך באף (סמל מסחרי) - וסוגר.

באותו בוקר, שבו הודיעו ברדיו על תחילת מלחמת של"ג, ישראל כבר לא היה בעבודה; הוא גויס בלילה. היתה לי הרגשה לא טובה דווקא לגביו. לשמחתי התבדיתי, כשחזר בריא ושלם, אך לא לזמן ארוך. היתה זו, כאילו, רק חופשה - להשלים כמה דברים, לעבור דירה - ולא יותר. אז נאלץ לחזור לצבא, והפעם לא שב.

גם אחי סיים את פרק חייו בגיל צעיר (בן תשע עשרה וחצי). כבר אז התחלתי להרגיש, שאלוהים את הטובים לוקח אליו, לידו.

"והם עוברים אחד אחד בין שתי שורות של מלאכים..."

ואני מביט בהם כולם שמחים.

אלה האחים שלי, אלה האחים.

והם פוגשים זה את זה, עיניים שחורות וכחולות וחומות.

והם מזכירים זה לזה שמות... ומקומות...

והפגישה נמשכת יום ולילה, יום ולילה,

כי חבורה שכזאת לא היתה עוד למעלה."

(חיים חפר, מסדר הנופלים)

יהי זכרו ברוך!

איתן כהן

ישראל ז"ל

הכרתי אותו מעבודתנו יחד בבנק ישראל. שאיפתו הייתה תמיד להתקדם ולבצע עבודה אחראית יותר. הוא ביקש לעבור לגזברות, ולאחר תקופה קצרה התקבל. ישראל הוכיח את עצמו עד מהרה, וקיבל על עצמו את כל סוגי העבודה בגזברות. קראנו לו "מכבה השריפות", כי כל בירור במדור היה בטיפולו. הוא השקיע הרבה, גם מעבר לשעות העבודה, והיה חביב על כל החברים.

לפני זמן מה זכה במכרז, וקיבל את תפקיד סגן מנהל מחלקת המיון. הוא למד את העבודה במהירות רבה, והעובדים הכפופים לו אהבו אותו מאוד.

טרם יציאתו למילואים נפרדנו ב"להתראות", ולצערי הרב היה זה "שלום" לעולמים.

ישי סיטון

שלום, ישראל, שלום

בהלוויה של ישראל, ביציאה מהר-הרצל, שמעתי מישהו נפרד ממנו לשלום; "שלום, ישראל, שלום", כך אמר. פעמיים שלום. פעמיים השלום שאמר מבטאות את הרגשתי: בשלום אחד נפרד אני ממך, ישראל, מתוך צער-וכאב-הידיעה, שימי חייך מלאו רק בחלקם, ולא נוכל לראותך שוב כאן, בעבודה, מסתובב במסדרונות - פעם עם זקן ופעם בלי זקן, פעם עם ניירות ופעם בלי ניירות, פעם עם ילדיך ופעם בלי ילדיך. ובשלום אחד מברך אני אותך, ישראל, כמו דבר לא אירע - כדרך שבה היינו מברכים איש את רעהו לשלום בתום יום העבודה: שלום אשר משמעו "צאתך לשלום עד אשר נתראה שוב"; שלום שנאמר בהתנגנות מסוימת, כמו אחה נוכח מולי, ומיד תשיבני בשלום. שלום תמים, המסרב להתחשב בעובדה שלא ייענה לעולם. פעמיים שלום, ישראל, כי פעם אחת אין די בה - אין די בשלום-צער-הפרידה ממך; אין אנו נפרדים ממך. ואין די בשלום היום-יומי, החמים, הטבעי; בימינו, ההולכים ויוצאים, לא נתראה שוב כבימים ימימה. פעמיים שלום, ישראל, ומשתיהן יחדיו - משלום-צער-הפרידה ממך ומן השלום החמים - עולה וניטעת ומשתלבת בתוך ימינו דמותך; ממנה אין אנו נפרדים. ולנוכח דמותך, יכולים אנו, כדרכם של המשיחים עם עצמם לנוכח דמות יקירם-שאבד, להיפרד ממך לשלום, ולפגוש שוב את אשר עולה בצמוד לדמותך. שלום, ישראל, שלום. צר לנו להיפרד מן הנכונות שבך, נכונות שמיצית עד תום, בכל פעם מחדש, נכונות שנגדעה - אך נותרה נוכחת בחלל חיינו.

צדוק עלון

ישראל היה חבר, ידיד ואח.

שאף תמיד לשלמות ולהרמוניה.

ראה תמיד את הדברים באור ורוד.

אהב לעזור לכל עובד, גם כשלא נחבקש.

לב זהב היה לו.

חיה ימיני

ישראל לב ז"ל

קשה לי לכתוב על ישראל בלשון עבר. קשה לי לעכל את מותו. עבדתי במחיצתו של ישראל חמש שנים, ותמיד שימש דוגמה למסירות, לחריצות ולנאמנות - נכון לעזור בכל עבודה, ומחפש בכל עת היכן דרושה עזרה. כשעבד בארכיון המרכזי עברה עליו תקופה קשה, בהכנות להעברה לדירתו החדשה, שלא זכה ליהנות בה; אך למרות הכול היה תמיד עליז, שמח וגאה בהישגיו. כחובב צעדות נלהב השתתף בכל הצעדות שארגן הבנק, והקפיד תמיד לצרף את ילדיו.

"טוב שם משמן טוב". יהיה זכרו ברוך!

ראובן עמיר

כמה מלות זיכרון

אני מכה על חטא האטימות ומהרהרת: כיצד אנו מסוגלים לחיות בממד אחד בלבד? היה אדם, והנה איננו עוד - ועולם כמנהגו נוהג.

מה אפשר לכתוב, שאחרים לא יכתבו? שהוא היה כזה שקט, גבוה, חייכן, סבלני, ומתרגז לפעמים - כמו כל אדם - על חבר בעבודה שהכעיסו, או על הבוס שלחץ קצת יותר מדי?

אני זוכרת אותו עובד בארכיב, עובר לגזברות, מתמודד ולומד כדי להתקדם ולהתפתח, ופתאום - "קאט"... השחקן הזה פרש.

ישראל, גופך חלף, ואף על פי כן אתה חי - באמצעות משפחתך וילדיך, בנשמתך הצרורה בצרור החיים והיקום - ואולי גם במלים שחבריך כותבים עליך, שהן "נר תמיד", שאנו מדליקים לזכרך.

לאה (לילי) גאגין

כמה קווים לדמותו של ישראל ז"ל

לכל אחד מאיתנו קנה מדה משלו, שלפיו הוא שופט את הסובב אותו - אבל כאשר כמה וכמה דעות חוברות יחדיו ומצביעות על זכותו של אדם, זה אומר דרשני; ובייחוד כאשר אדם זה עובד במקום רגיש כמו הגזברות - מקום של לתת ולא לקחת. לשם באים, בעצם, כדי "לנדנד" - לברר שוב ושוב, להבין היטב... אבל כאשר פניתי אל ישראל, לא הרגשתי שאני "מנדנדת"; להפך: הוא כאילו חיכה כדי לתת לי משירותיו. רוחו הטובה והצורך לתת לזולת הרגשה טובה היו מעל ומעבר לכל מצופה, וזה כבש את לבי.

כאשר נודע לי כי עבר לעבוד במקום אחר, התבלבלתי קצת: פגשתי אותו במסדרון ואמרתי לו: "אז למי אפנה עכשיו?" הוא היה כל כך מסור, כל כך שש לעזור - עד כי בעונותי לא ראיתי, שיש אנשים נוספים במדור. הוא היה בשבילי מדור גזברות עם חיוך ועיני תכלת בורקות.

ולמה אומרים תמיד "אחרי מות קדושים"? הרי זה כך: הקדושים הולכים, ומשאירים לנו את הצורך לבכות עליהם. בלכתם נותר חלל ריק של איכות, של רמה - ואנו, הנשארים, חוששים שלא נדע למלאו.

ואולי ההוא שבמרומים מלקט אותם אחד-אחד - את הטובים שבהם - ומתבשם בחברתם של קדושים...

אני בטוחה, אי-שם בסתרי לבי, שאם אלך שוב לאורך נחל דרגות, אמצא שם את ישראל... כי שם בעצם אהבתי אותו באמת, וזה היה כל כך קרוב למותו.

כולנו הלכנו בשביל, ונהנינו מהסובב אותנו. אך יש כאלה שאוהבים לסטות קצת מהדרך: לעלות על צוק שהוא קשה-לטיפוס במיוחד, לטבול במים גם באמצע החורף, או לרוץ קדימה, לגלות מקומות-סתר בין סלעים ולשמוע את השקט.

כך גיליתי באמת את ישראל. בכל פעם שהסתחרתי, מצאתי אותו לידי. ואז, כמובן, השיחה קולחת. הוא מגלה לי מעשי שובבות, ומספר על הטיולים שהוא עורך עם ילדיו בשבתות. והנה מתגלה לי - אגב אורחא - פן אחר שלו: אוהב ארץ ישראל, ומעביר את אהבתו זו לילדיו. כמה אהבתי אותו אז, בנחל דרגות - כולו עלומים, שחרות ותקווה...

לא יכולתי להאמין, שכל זה חדל פתאום להתקיים.

מתי טילקין

מוֹתִי בָּא לִי פֶתַע

מוֹתִי בָּא לִי פֶתַע.
בְּאַחַד הָאָדָם יִדְעֵמִי כִּי קָרַב,
וְשָׁבַע חַיִּיתִי,
בְּתָם. בָּעָז וּבְתַפְאֶרֶת.
בְּכָחַל, בְּיָרֵק,
וּבְטַעַם הַמִּסְתוּרִין וְהַדְּבֵשׁ שֶׁל הַיֶּפֶה.

מוֹתִי בָּא לִי פֶתַע
וְאֵינִי זוֹכֵר אִם בְּרַעַם הָאֵשׁ
אוֹ בֵּין קִירוֹת הַפֶּחַ הַזּוֹעֲקִים,
אוֹ שְׂמָא בְּלָבָן - לֵבָן הַדּוֹמֵם לְבִסּוּף.

עֶבְשׁוֹ

אֲנִי

אֵינִי זוֹכֵר.

יוסף שריג

הצבתי ישר אדם
עם במיוחד
חכם

מנחם ב', א' 19

נגיד בנק ישראל ועובדיו

אבלים על מותו

של עובד הבנק

ישראל לב

אשר נפל בעת מילוי תפקידו

ומשתתפים באבלה של המשפחה

עובדי מחלקת המטבע

בבנק ישראל, ירושלים

אבלים על מותו של חברם

ישראל לב ז"ר

אשר נפל בעת מילוי תפקידו

מבקר המדינה

המנהל הכללי ועובדי המשרד

משתתפים בצערה הרב

של עובדת המשרד

הגב' עליזה לב

בנפול בעלה

ישראל ז"ר

חייל נהרג באתר החרמון

מאת יהודה צור, כתב
„על המשמר“

ישראל לב, חייל מילואים, נהרג ביום רביעי בשעה 10.00 בבוקר באתר החרמון בעת שככל של הרכבל הצבאי השתחרר ונפגע בו. אחד מהחיילים ששהה עימו באותו מקום נפצע קל בקרסולו בעת שניסה להתרחק מן המקום.

החברה האוסטרית העוסקת בהתקנת הכבלים לרכבל הצבאי לא הספיקה לסיים התקנתו והכבל רבות.

ה„כבל המשתולל“ פגע בישראל לב במונסתו

מעט לפני התאונה במרומי החרמון, בה נהרג, שוחח איש המילואים עם אשתו ודרש לשלום ילדיו ★ היה עובד מצטיין בבנק ישראל

מאת אריה בנדר ומנחם רהט

ביום שלישי האחרון צילצל הטלפון במקום העבודה של עליזה לב. מעברו השני של הקו, דרש בעיה ישראל, שפשה בשירות מילואים בחרמון, בשלומה ובשלום ילדיהם.

ישראל התנצל על כי עליו לקצר בשיחה, מאחר וחביו ריו ליחידה ביקשו אף הם לשוחח. היתה זו הפעם הראשונה בה שמעה עליזה את קולו של בעלה. למחרת, ביום רביעי, עסק סמל ישראל לב, יחד עם קבוצת חיילים, בה התקנת כבל נוסף לרכבל ה"צבאי" המוביל אל מוצב ה"חרמון". לפתע ניתק כבל ה"לדה" עף אל עבר קבוצת החיילים ופגע בישראל פג"ע קטלנית בראשו.

בימי החורף בתקופת שבה האזור כולו אסוף שלג ואין כל גישה יבשתית אליו ואף לא גישה באמצעות מסוקים. בשל העננות הנמוכה השורה על ההר מוטל צומס רב על הרכבל הצבאי, המצוי מעל לאזור הסקי הפתוח לאזרחים. על רקע זה, הוחלט באח"רונה להקים קו רכבל נוסף, לשם כך הוזמנו המומחים ה"אוסטריים" שתכננו את הרכבל הקיים. לאחר שכבל הפלדה החדש הונח בראשי העמודים

הנושאים את הרכבל, הוחל במתיחת הכבל — ואז לפתע ניתק אחד מקצוות הכבל.

למראה הכבל ה"משתולל", החלו החיילים להימלט במנוסה מאזור ה"השתוללות", אך יש"ר אל לב סגן מהלומה עזה ונהרג. חייל נוסף נפצע אף הוא באירוע, אך לא מן הכבל עצמו כי אם בשל נקע תוך כדי מניסתו.

ישראל לב, יליד ירושלים בן 34, אמור היה לסיים את שירותו במילואים, בחיל ה"הנדסה" בעוד 20 יום. מותו היכה בתדהמה את קרוביו הרבים. מאות מהם ליוו אותו בדרכו האחרונה להלקה הצבאית בהר הרצל.

ישראל עבד כסגן מנהל של מחלקת מיון הכספים בבנק ישראל בבירה. את עובדו דחה, שילב עם לימודי בנקאות. בשנת 1979 נבחר "ישר" אל לעירד המצטיין בבנק "ישר" ראל. מידס לעבדו בכנת, עבד ישראל בתעשייה דצבאית וזכה ביחד עם קבוצת עובדים בפרס בטחון ישראל.

ישראל ז"ל השאיר אחריו 2 בנים, יניב בן 11.5 וא תי בן 8, הורים — תנה ובן ציון לב, אח ואחות. רעייתו עליזה נמצאת בתודש השישי להריונה.

ועדה לחקירת אסון הרכבל הצבאי בחרמון

מאת טלי זלינגר,

הסופרת הצבאית של "דבר" צה"ל הקים ועדת חקירה לבדרי קת נסיבות התקלה בכבל הצבאי בחרמון. בשבוע שעבר נהרג חייל המילואים ישראל לב מירושלים. מפגיעת הכבל השתחרר והצליף בו.

מזה כמה שנים מהות הכבל הצבאי בעיה ובשנה שעברה השי"ת חתר וסיכן את חיי המשתמשים בו. על כן הוחלט על החלפת הכבל הנזקק לחבר בין מוצב ה"חרמון" הישראלי למצב השלמים.

והקרונות שנועדה להיות מוסעת אליו צריכה היתה להוביל מסעות ואנשים. צוות אוסטרי בראשות קבלן אוסטרי עסק בימים אלה בהתקנת כבל חדש, שקוטרו שלושה צו"ר ואמור היה לענות על דרישות ה"תקן ולעמוד בעומס הרב. ביום ד' שעבר, בעת פעולות ההתקנה, ני"תקן לפתע הכבל והצליף בישראל לב שהיה באותה עת בסמוך. כי משתתף בפעולות הבינוי שם. יצויין, כי הכבל החדש מורב באוויר בין שתי נקודות שהמיפתח ביניהם הוא כן הגדולים בעולם.

